ANY III - NÚM. 117 DIA 22 DE JULIOL DE 1923

CATALVNYA SOCIAL

APARTAT 273 REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA TELEFON 1114

La vida econòmica

Camí del desastre

Les darreres sessions de Corts han evidenciat una vegada més la incompetència i el fàstic amb que els polítics governants d'Espanya miren les qüestions econòmiques, que són avui les qüestions vitals dels pobles. Unes sessions sense concurrència; uns discursos pesats i rituaris; un ambient general de fàstic, foren el medi en què s'aprovà la pròrroga de la llei dita d'autoritzacions aranzelàries.

El resultat desastrós per a l'indústria, i més desastrós encara per a la nostra viticultura, del Tractat amb França (glòria del Sr. Bergamín, a qui li valgué la Legió d'Honor pels beneficis que el Tractat proporcionà als francesos), no fou prou estímul per a que la gran majoria dels homes de govern estudiessin amb simpatia aquesta qüestió que tantes milionades costarà a Espanya.

A Madrid esperen quatre comissions de governs estrangers per a negociar tractats de comerç. I el nostre Govern no pot ultimar aquests sense poguer negociar (i negociar fortament, sens dubte!) per sota la segona columna de l'aranzel.

Els tractats s'ultimaran, però, com serà manejada un arma tant formidable com aquesta de les autoritzacions aranzelaries (que hade permetre seguir fent rebaixes de més del vint per cent sota la segona columna) per homes com en Villanueva, d'una tradició d'un lliure-cambisme xorc i *fané*, i per l'Alba, la solvència tècnica i moral del qual tots coneixem?

Darrera del tractat amb França, en vindran d'altres tan dolents com aquell i que portaran per a la nostra economia el mateix resultat. I les nostres exportacions seguiran disminuint i creixent fortament les importacions; fins a l'extrem que la balança comercial dóna en contra d'Espanya més de mil cinccents milions de dèficit, a hores d'ara.

Mentrestant, per Madrid la gent es va entretenint amb el joc d'impunistes i partidaris d'unes responsabilitats que no s'han d'exigir!

I no hi haurà possibilitat també de cercar ersponsabilitats als que de manera tant inversemblant i amb ineptitut tant manifesta (i no volem parlar de moralitat) tracten els problemes econòmics vitals i acaben d'empobrir aquesta Espanya dels tristos destins?

15 cèntims

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Llamps i trons, pedregades, aiguats, inondacins, pobles que s'ensorren, terratrèmols que els sacsegen, torbes furients, collites perdudes, calors agostans.... Aquestes notes corprenedores del últim lapse hebdomadari, venen suavitzades, per als barcelonins, gràcies al fracàs de la vaga de transports i la eficàs repressió del terrorisme. La normalitat, sempre un xic violenta i desconfiada, de la nostra urbs, torna a imperar, no mercès als esforços del Govern, sinó a pesar de la seva mala política, que ha fet possible per tant de temps el regnat dels soviets sindicalistes a Barcelona. Les víctimes dels pistolers i els cents de milions perduts per una vaga revolucionària, i el deshonor de la ciutat aixi governada — traicionada, diriem millor — a quin compte deuen carregar-se, sinó al del Govern?

Ha bastat que les autoritats civils i militars de Barcelona obressin com a tals, per a posar-se remei a la situació de Barcelona. Ja ho diguerem i repetírem, des de'l principi, que el problema barceloní, en la seva anàrquica exteriorització, era purament un problema d'autoritat.

El Govern sols pensa ara en tancar les Corts i posar-se a jeure, i és lo millor que podria fer, jeure; perquè si la dóna per arranjar Tractats de Comerç amb les autoritzacions contra les quals batallà, tant brava i consciençudament, la minoria nacionalista, farà disbarats de consequències incalculables. El treball i la riquesa d'Espanya, i el seu pervindre econòmic, tot quedarà en mans del Alba una volta signada pel Rei la llei de les aludides autoritzacions per reventar l'aranzel en profit dels estrangers. Quin horror!

Les Corts han escatit encara el procès i el desenrotllament de la famosa vaga de Correus, posant-se de manifest, com en totes les discussions en que es tracten coses d'administració, les xacres de l'Estat, el deballestament, els abusos, els fraus, que pateixen tots els seus serveis....

Al discutir-se la que prompte serà Llei sobre tenència d'armes, els socialistes l'han combatuda, com si es tractés de salvar un moviment revolucionari imminent. Per a ells, la tinència d'armes és un dret incontrovertible. Si no fossin tan covards, estarien en caràcter, els socialistes.

La Comissió de Responsabilitats ha comensat les seves tasques amb molt de fervor. Com que fa tanta calor. Ja vindrà prompte l'agost (*en agosto frío en rostro*), pera mitigar-la, i aleshores veurem en què aniran a parar aquests arrestos d'ara. I no és que no hi hagi responsabilitats, i moltíssimes i greuíssimes, sinó que fora d'uns quants ingenus, els demés... "avui per a tu, i demà per a mi".... i que rodi la bola.

ESPANYA ENFORA

La crònica estrangera s'ha sobreixit aquest setmana.

A Viena, una imflamada reacció catòlica ho omplí tot i estamordí als audaciosos partits extrems que la tenien aclaparada.

A Londres té lloc un important Congrés Catòlic, i els caps de l'Església Anglicana es commouen, i miren i parlen de la pròxima represa del Concili Ecumènic del Vaticà amb una certa espectació providencial.

La Carta del Papa en favor d'una pau cristiana, fa el seu camí, conquerint els vots de tot el món assenyat. Cal que França i Alemanya es resolguin de ple a fer les paus, les condicions de les quals ja no poden dictar elles per sí soles, perquè sobre les seves rencúnies, les seves preocupacions, els seus interessos i els seus egoismes, estan avui dia els drets naturals dels pobles, la concincia cristiana universal, la tranquilitat dels esperits i la pau del món definitiva.

A Lausana per fi i després de mil peripècies, s'ha fet la pau.

Mussolini també la imposa a Itàlia. En un discurs formidable, que a alçat en pes a tot el poble italià, Mussolini ha fitat el camí real de la pau italiana. Dom Sturzo, el gran sacerdot catòlic i gran polític del P. P. I., s'ha sacrificat, retirant-se de la política, per aplanar aquest camí.

Portugal acaba d'aixafar amb peu ferm als qui, anys fa, tenen la nació germana en peu de guerra civil.

Grècia i Turquia ja han conquistat la pau que no volien. Estranya paradoxa!

Busquen afermar la pau els Estats de la Petita Entente.

El mateix fan els pobles de l'Amèrica llatina, encara que en alguna republiqueta juguin a fer revolucions de migdiada, com al Paraguay.

Obregón la sosté a Mèxic, nació legendària de les guerres civils.

Polònia treballa amb delit per assegurar la seva precària pau amb Russia.

I fins la Rússia soviètica ha desertat de les Conferències d'Orient, on la pau perillava, i sembla que descansa dels seus crims...

Ai d'aquelles nacions per culpa de les quals la pau del món no acabi de restablir-se del tot!

Ja es realitza la utopia de Lucien Deslinières

El Centre Autonomista de Dependents funda escoles per a infants SENSE RELIGIÓ

> "*Malgrat aquesta neutralitat, és evident que l'atmósfera socialista devindrà ràpidament mortal a les idees religioses.*"—LUCIEN DESLINIÈRES, "Comment se réalisera le Socialisme." Pàg. 42.

L'amic Manuel Alcàntara que tant s'és afanyat per a fer saber com es realitzarà el socialisme dedicant cinc articles a *Lluita* per a explicar "la utopia de Lucien Deslinières", deu estar ben content de l'obra que deixarà record de la seva presidència a la Secció d'Instrucció del Centre Autonomista de Dependents del Comerç, de Barcelona. Un capítol d'aquella utopia és realitzat. Es el capítol més pràctic de la utopia. Segurament l'únic capítol que es realitza, en totes les utopies: la mort de les idees religioses dels utopistes. El Centre Autonomista, en junta d'aquella Secció, data 1.er del passat juny, acordà establir, a partir del próxim octubre, unes Escoles primàries per als fills dels socis. Aquestes escoles primàries seran neutres, sense religió. La base III aprovada, diu textualment: "*Contenint-se dins el criteri de neutralitat religiosa que al Centre imposen els seus Estatuts i el respecte degut a les idees, en aquest ordre diverses, dels seus associats, no s'inclourà en el programa ensenyament religiós, ni anti-religiós de cap mena.*"

Aquest acord va ésser pres per majoria... I aquesta consideració em porta a referir al lector a n'aquell llarg fragment d'*Acció*, reproduit aquí, fa quatre setmanes, al núm. 113 (23 de juny), acompanyant el meu article *La pena del desertor*. Deia, entre altres improvisacions, el portaveu del Centre, que "quan la lluita *s'ha decidit per la voluntat dels més* [i ho subratllaven ells] l'esquirol es fa acreedor a les mateixes penes que el desertor", i més avall afegia: "Rebutgem les minories de traidors que es rebellen contra els acords de la collectivitat *presos en un régim de democràcia*", i tornaven a subratllar ells mateixos, ço que prova que atorguen a la voluntat de les majories una autoritat absoluta. Els que porten la veu del C. A. no saben que els acords de les majories estan subjectes a una Llei moral superior a tots els homes, i que no té cap força de dret un acord pres per majoria, ni que fós per unanimitat, si vulnera la moral o atropella els funaments de la justícia. Així és que cap valor té i cap respecte mereix un acord d'aplicar "la pena del desertor" als "esquirols", pres per majoria; cap valor té i cap respecte mereix un acord pres per majoria, de crear escoles primàries sense religió. Ningú té dret d'aplicar "penes de desertor" a cap individu, per "esquirol" o "traidor" que el judiquin; ningú té dret d'obrir escoles per a infants eliminant-ne la ensenyança primera entre totes i fonamental de l'infant i de l'home: la religió.

Tinc la seguretat complerta que cinc anys abans, o sigui quan no s'havia abandonat el Centre a l'abraçada mortal del socialisme, la iniciativa d'establir escoles primàries per als nens dels socis s'hauria dut a la pràctica sobre una base igual al menys a la de totes les escoles catalanes dels Ateneus de Districte: amb ensenyament del Catecisme. Però l'atmòsfera socialista no es respira debades, segons la exacta confessió del revolucionari francès, que el Sr. Alcàntara tant estima, i el resultat d'aquesta mefítica inhalació és, ja ho veieu, la ràpida mort de les idees religioses en els elements que governen el Centre, i el barrar la entrada de les idees religioses en l'ànima dels infants per als quals el Centre funda escoles.

L'invocar la neutralitat religiosa estatutal per a implantar la neutralitat religiosa a una escola primària, no passa de constituir un barroer pretexte. Des de quan un article dels Estatuts d'una *associació professional* ha d'ésser norma necessària d'una *escola per infants?* Ço que pot ésser prudent disciplina per a una societat, pot resultar — com de fet en el cas actual resulta — impropi per a una escola de primeres lletres. "*Queda terminantment prohibit al Centre ocupar-se d'assumptes religiosos*", diu, en efecte, l'art. 40 dels Estatuts. Doncs bé, els capitostos del Centre han de saber que l'ensenyament dels infants és matèria de jurisdicció religiosa, és un assumpte religiós *per se*. I, per tant, els calia, o bé fundar les escoles primàries amb ensenyança religiosa, o deixar de fundar escoles primàries.

De les ànimes dels fills dels socis no n'és amo el Centre. Donar a un infant instrucció no religiosa és espatllar l'infant d'avui i l'home de demà: és fer una injustícia greu al pobre infant negant-li el coneixement de la veritat religiosa, primordial base de la formació humana, indis-

pensable per a la seva salvació i per a la salvació de la societat. Tampoc val l'acomodatícia fòrmula de que, atesa la diversitat d'idees dels socis, no s'inclourà "ensenyament *religiós ni antireligiós* de cap mena". Aquest enunciat és un groller sofisma. Pel sol fet de no ésser religiosa una escola ja s'entén que és anti-religiosa, i expressada aquesta declaració en el primer terme de la frase, queda definit el caràcter de la fundació, essent ja després va ço que expressa el segon terme: que no serà antireligiosa. La única manera de que no sigui anti-religiosa una escola, seria... que fós religiosa, i això és el que no volen.

Ço que passa és que el sectarisme foll, que a l'escalf de la propaganda socialista i sindicalista abrusa el Centre, tapa els ulls dels qui detenten (ho dic usant el llenguatge llur), l'autoritat en aquella Casa, i havent començat essent la entitat un baluart magnífic d'esperit català, acaba per ésser aliada i addicte dels enemics de Catalunya, que són també enemics de tota pàtria, i de la humanitat i de Déu, semblant ja la literatura usual en els escrits que d'allí surten, trossos de *Solidaridad Obrera* traduits al català. Quan s'ha arribat a proclamar el dret d'aplicar "la pena del desertor" als "esquirols", proclamant-se així deixebles de la sociologia anarquista, i quan s'ha arribat a publicar articles com el de Jaume Cardús a *Lluita* (Núm. 6, 15 juny) fent un elogi entussiasta de la vaga de transports, dient que és una "viril lliçó que cal aprofitar", "que la eficàcia de l'organització és evidentíssima com ho és LA DELS PROCEDIMENTS DE LLUITA en línies generals" (subratllo jo), desitjant la solidarització dels dependents amb els vaguistes, i dient, molt patriòticament, que "*l'element capital català és el més abjecte dels coneguts fins ara*", i altres articles com el de Pere Olivella, al mateix núm., on es diu que la paraula *amo* té una "tiránica i odiosa significació", quan s'escriu i es publica tot això, considereu quin caliu farà pujar els infants de la nova escola primària, als quals tota educació religiosa serà allí dins expressament prohibida.

Neutralitat escolar! Poc sabem què volen dir aquestes paraules! Quarantatres anys de neutralitat escolar a França ens assabenten prou sobre la intenció i el contingut de la divisa, i sobre els seus resultats directes i influència social. Aquí va una collecció de judicis formulats precisament per esquerrans i neutralistes en moments de parlar clar. Juli Simon, escrivia en 1882: "No hi ha cap escola *neutra*, perquè no hi ha cap mestre que no tingui una *opinió* religiosa o filosòfica. Si no en té, està fora de l'humanitat: és un idiota o un monstre. Si en té, i la amaga per a defensar un sou, és el pitjor dels covards." "Donar a l'infants coneixements sense ensenyar-li la fe, escriu Marcel Sembat, és treure-li. La escola sense Déu és la escola contra Déu. No s'hi pot fer més." "La pretesa neutralitat, diu Henri Maret, és una ximpleria (une bêtise). No hi ha neutralitat possible. Des del moment que un mestre no ensenya la religió, ensenya per aquest fet l'incredulitat. Tot això és tartufferia al més alt grau." "Ens parlen de neutralitat escolar,—escrivia en 1906 Mr. Viviani, després Ministre del Treball,—però ja és hora de dir que la neutralitat escolar no ha sigut mai altre cosa que una mentida diplomàtica i una tartufferia d'ocasió. L'invocàvem per a fer dormir els escrupulosos i els timorats, però ara ja no es tracta d'això. Juguem net, doncs." (1).

Els iniciadors de la neutralitat escolar al C. A. de D. del C., no es figuren tal volta en quin laberinte de problemes escolars es fiquen, ultra el problema principal de la consciència. Problemes pedagògics i tècnics, que, ben al contrari de desterrar del Centre els assumptes religiosos segons l'article 40 dels Estatuts, renovaràn la discussió a cada instant. La religió és, a més d'un dogma i un culte, una moral. S'ensenyarà moral o no s'en ensenyarà, a la escola primària del Centre? O, es que, diran, tal volta, que essent la moral una part de la religió, la nova escola no essent ni religiosa ni anti-religiosa, tampoc serà *ni moral ni immoral?* Si es dona una instrucció moral, serà aquesta moral o no serà, a base religiosa? En aquest cas, serà vagament teïsta, tebiament cristiana, o concretament católica? En altre cas, serà una moral racionalista, filosòfica, làica? I les relacions de la religió amb les ciències naturals, com les resoldran? I no pensen, els promotors de la desgraciada iniciativa, que els infants educats a la escola del Centre sortiran, no solsament deficients i moralment torts, sino *ignorants, incults,* comparats amb els deixebles de la totalitat d'escoles públiques i privades de Barcelona, sense saber res d'una Doctrina ni d'una Història Sagrada, que tots els altres minyons de la ciutat coneixen?

De tots aquests problemes que cada dia de l'any suscitaran raonaments i disputes *de caràcter religiós* dins del Centre, com es susciten *fa quaranta tres anys* a França on el debat religiós mai s'ha estroncat, i encara és viu en aquest 1923, car la recentíssima supressió del capítol dels "deures envers Déu" en els ja prou sectaris manuals d'educació moral i cívica ha donat lloc a noves intervencions parlamentàries i noves campanyes de premsa; de tots aquells problemes, dic el més immediatament frapant, és el de l'educació moral. Hi dec insistir perquè totjustament estem sostenint amb el Centre Autonomista i amb

la Federació de Dependents, creació seva, una discussió de moral. Es tracta, com he dit tantes vegades, del punt central de la qüestió sindicalista, el punt central de la qüestió de les vagues, el punt central del problema del terrorisme a Barcelona. *Quins tractes té dret de donar el Sindicat als obrers que no es volen sindicar, que no volen fer vaga?*

Els addictes a la novíssima "moral de classe", "moral sindical", "moral proletària", tenen contestada aquesta pregunta, segons la resposta que el portaveu del Centre, *Acció*, formulà el mes de juny en el texte més amunt citat. El Sindicat té dret d'aplicar a l'"esquirol *"la pena del desterror."* Això és, el Sindicat té dret d'agredir, d'atemptar contra l'obrer refractari. D'aquesta moral sindicalista, moral de lluita de classes, moral homicida, barbre, injusta i execrable, que atorga al Sindicat dret de vida i mort sobre els obrers de cada ofici, moral filla de la filosofia de la vaga general de Jordi Sorel i dels llibertaris, ensenyada i predicada aquí per En Pestaña (2) n'és oficialment partidari el Centre Autonomista, tota vegada que ha estat proclamada i sostinguda pel seu periòdic.

I ve't aquí. Contra aquesta moral que és la dels pistolers i els terroristes; què és la que ha fet vessar tantíssima sang a Barcelona i Catalunya, no es podrà ensenyar als nois de la nova Escola primària el NO MATARAS, ni cap altre dels Deu Manaments de la Llei de Déu... per a no infringir l'article 40 dels Estatuts del Centre!

R. RUCABADO

Per la setmana pròxima, si Déu vol: *Els horrors de les vagues. Balanç de la vaga de transports.*

(1) Extret de *Le Correspondant*. 10 Febrer 1910.
(2) Discurs de Madrid, 4 Octubre 1919.

HOMENATGE MERESCUT

Mossèn Rexach

L'abundor d'homenatges indeguts fa més simpàtic i saborós el que acaba de dedicar-se a l'humil pedagog mossèn Rexach, en la mateixa parròquia on per espai de tants anys (més de mig segle) adoctrinà i educà al poble i als nois del poble de Sant Martí d'Ollers, de les clares terres de l'Empordà. Va néixer l'any 1703 al pobla de Bell-lloc de Santa Cristina d'Aro, prop de Sant Feliu de Guíxols, i morí l'any 1781, a la susdita parròquia.

Apart del bon record de les seves virtuts sacerdotals i les seves excel·lències pedagògiques, ço que li donà fama i acabà de posar el seu nom al costat, o per damunt, de molts noms de mestres i mestrets consagrats generosament per la fama, fou la seva obra de pedagogia popular, intitolada així: *"Instruccions per l'ensenyança de minyons, escrites pel reverend Baldiri Rexach, prevere i rector de l'església parroquial de Sant Martí d'Ollers, bisbat de Girona, obra utilíssima per la introducció dels minyons i descans dels mestres, amb làmines fines per a apendre d'escriure. - Dedicada a Déu Nostre Senyor. Amb llicència, privilegi (impresa) a Girona. Per Antoni Oliva, al carrer de les Ballesteries. Any* 1749."

Aquesta obra que, de moment, no féu cap tro, ha vingut ara a ésser com una revelació pedagògica, com l'obra d'un gran mestre, però tan gran com pobre i humil, que ara se'ns ha anunciat i demostrat mestre entre els mestres de la nostra pàtria.

En aquesta obra el reverend mossèn Rexach, se'ns presenta com un pedagog genial que s'adelanta segles as seus futurs collegues i ensenya al món doctrines sanitoses, sàbies, cristianíssimes, algun cop diríem audacioses, plenes de sentit pràctic, aflamat de zel pel mestratge, sadollat d'amor a la quitxalla, talment com si el diví Mestre li hagués amarat el cor al seu fidel Ministre dels seus propis divinals sentiments envers els petits, i li hagués obert de bat a bat les portes de la intel·ligència de cara a l'esdevenidor...

Per això unim nostre fervent homenatge als que s'han tributat, amb tan d'encert, a l'home humil, virtuós, savi, treballador, zelosíssim, que jau tranquil, esperant des del Cel l'hora de la resurrecció del seu cos, baix una tosca llosa, en la petita església de Sant Martí d'Ollers, fit a fit de la Seu gironina.

S.

El Pare Manjón

Ve't aquí una d'aquelles figures que el transcurs del temps anirà agegantant fins a convertir-la en un patriarcat venerable, en una representació històrica, en quelcom grandiós, indiscutible, llegendari, tal com un Hipòcrates en medicina, com un Homer en poesia...

Manjon en el camp de la Pedagogia moderna ha sigut el Precursor d'una nova era, el Legislador de les noves generacions.

A un temps teòric claridivent i pràctic consumat, la Pedagogia no ha tingut secrets pel P. Manjon, pagant-li ell amb escreix, amb noves conquestes, ço que ella graciosament l'hi ensenyà d'antic i cintemporani.

El caire pedagògic de la gran figura del Pare Manjón, és el predominant, però en té molts més i excelentíssims per cert. El P. Manjón ha sigut un teòleg prestigiós, un fort canonista, un moralista notable, un sociòleg doctíssim, un home de lleis, un perfecte literat, un inspiradíssim escriptor, un catequista cabdal, un evangelitzador, un apòstol, voiem dir-li un profeta...

Les seves eximies virtuts traslluïren enlluernadores a despit de la seva profundíssima humilitat, i des dels menuts gitanets granadins a qui allicionava paternalment el canonge del Sacro Monte, fins la majestat reial passen pels milers de deixebles que tenia escampats per tot Europa, el tenien poc menys que per un sant, i no es necessita ésser profeta per augurar al P. Manjón, al fundador de les Escoles dites de l'Ave-María, els suprems honors del cristià quan a Déu Nostre Senyor plagui...

* * *

El 30 de novembre de l'any de gràcia de 1846 nasqué el P. Manjón al poble de Sargentes (Burgos), de pares tan pobres com cristians, i ha mort al Sacro Monte de Granada, el dia 10 del present mes de juliol, rodejat dels seus nebots i dels canonges del famós sagrat lloc, que per ell ha sigut com un cel anticipat.

Un oncle seu, sacerdot, zelosíssim, llucà en el seu nebodet les excelències de la seva ànima, i li facilità els estudis que féu, amb gran lluïment, en el Seminari de Burgos. Terminats que foren, Manjón no es cregué digne de rebre les ordres sacres i féu cap a Valladolit, on cursà la carrera de Dret, i després, a Madrid, on es doctorà en la mateixa. A tot això l'aplicadíssim estudiant tenia de guanyar-se la vida donant lliçons en mig d'una pobresa quasi bé miserable alegrement soferta, mes ell sortí de tot i tromfà.

Triomfà, obrint-se pas pels seus mèrits a una Auxiliaria de la Universitat de Salamanca i conquerint, en renyides oposicions, un any després, la càtedra de Dret canònic en la Universitat de Santiago.

L'any 1880 fou traslladat a la de Granada, per a explicar la mateixa assignatura, de la que n'era mestre, havent-ho demostrat amb l'obra que donà a llum titulada "Derecho Eclesiàstico."

En arribar als 40 anys opositá amb èxit una canongia del Sacro Monte, teatre des de llavors de la seva activitat prodigiosa i des d'on irradià per totes les terres d'Espanya i més enllà de les fronteres les seves doctrines pedagògiques i els seus mètodes d'educació, pasmant al món docte per la seva excelsa sabiduria i edificant a quants reberen les llums de la seva preclara intel·ligència i de les seves virtuts, que foren en grau heròic.

Les obres que escrigué el P. Andreu Manjón allargarien massa aquest article. Totes són dignes de la seva fama, però les dedicades a l'ensenyament dels nois, formen una vera Enciclopèdia pedagògica talment incomparable.

* * *

Cada dia de l'any, el P. Manjón, montat patriarcalment sobre una pollina blanca com la neu, feia el viatge del Sacro Monte a la Universitat de Granada per mor d'explicar en ella l'assignatura de Dret canònic.

En tornar una vegada del seu poble de Sargentes, el veieren els seus deixebles vestit de capellà. Era que Déu havia premiat al savi i fervent catequista amb l'altíssima dignitat sacerdotal, havent cantat la seva primera missa al poble dels seus amors, acompanyat de la seva família.

La seva vocació de mestre de minyons té un caire bíblic. Un dia, en baixar del Sacro Monte cavaller de sa blanca pollina, es deturà davant d'un eixam de nens a qui una pobra dona, per una petita almoina, explicava, entre contes i jocs, la doctrina cristiana, ensenyant-los a resar les oracions cabdals. Aquell senzill i hermós espectacle, aquella escola rudimentària popular ferí la ment i el cor del mestre i li va suscitar la idea de les seves admirables Escoles que ell batejà amb el merescut títol de l'"Ave María", avui dia esteses per totes les terres d'Espanya i en molts llocs de l'estranger; Escoles que són l'última paraula de la ciència pedagògica i de l'art de l'educació.

Ço que sobre aquestes matèries ha escrit en fu-

lles volanderes i en periòdics i revistes l'eminentíssim pedagog ompliria una biblioteca. Ha estat un convençut i gran periodista el P. Manjón.

No tenia res seu, ho donava tot. A tothom adoctrinava segons la capacitat llur; però val a dir que on el P. Manjón tenia totes les seves complacències era en la catequística popular. A ella consagrà la major part de la seva santa i llarga vida. D'ell s'ha dit que era el redemptor dels gitanos, a molts dels quals convertí en homes de profit i ciutadans exemplars.

* * *

La mort del P. Manjón ha commogut a tothom.

A Granada el dol ha sigut cosa mai vista. Les autoritats han rendit al gran mort tota classe d'honors, ajudades pel mateix Govern, que s'ha fet càrrec que es tractava d'un dol nacional. Entre altres coses s'ha acordat per totes les autoritats i tot el poble, demanar reverentment a Roma que es comenci a incoar el procés de beatificació del P. Manjón ara mateix. Si la veu del poble és la veu de Déu, no trigarem en veure al P. Manjón als altars. Per de prompte Granada en ple s'ha agenollat davant del seu cadàver en recórrer els carrers endolats de la ciutat. "Pasa el santo!..."

Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

A. Z.

El perill econòmic

Les xifres parlen

Mentre les altres nacions, alliçonades i esperonades per la Guerra Gran, acudien a defensar les economies llurs amb tota mena de mitjans i prescindint de tot llinatge d'ideologies polítiques i econòmiques, àdhuc trencant compromisos que semblaven infrangibles, els governs espanyols es dedicaven a la fàcil i per alguns ben fructífera tasca d'anar confeccionant tractats de comerç en profit dels estrangers, tan favorables que no se'n sabien avenir.

Quan un gran home d'Estat i financier competentíssim volgué deslliurar Espanya de la ruïnosa competència de les nacions fortes per la seva producció o perilloses per la depreciació de llur moneda, caigué el Gabinet del qual formava part, Déu sap com i per què, i, degut a això, la sàvia i formidable màquina econòmica que havia de portar al país a un grau de floreixement mai vist, restà sense motor ni guia, passant a mans barrores que la malmeteren i la reduïren a la més completa nullitat.

Un home representatiu, un financier mediocre, En Bergamín, fou qui sintetitzà i encarnà aquesta davallada econòmica que en poc temps ha retornat Espanya a l'època aquella de la moneda depreciada, de les indústries arruïnades, de les fàbriques tancades, de l'agricultura vexada, dels obrers a la misèria, de l'emigració en corrua...

El procés d'aquesta gran ruïna està format i aclarit pels números, més eloqüents que les paraules. Examinem-los:

L'any 1920 la balança mercantil donà una diferència de 400 milions de pessetes contra Espanya. L'any següent, d'aquesta diferència, els 400 es convertiren en 1,300 milions, quantitat verament esfereidora. L'any 1922 pujà aquesta suma a 1,500 milions. Homes experts en aquest llinatge de problemes estimen que en dits tres anys la reculada traspassa l'enorme xifra de 5,000 milions de pessetes, baixa efectiva que ha sofert la riquesa pública espanyola en mans dels Bergamins que la menen cap al desastre.

Una altra dada ve a dir el mateix d'una manera més eloqüent: el valor de la pesseta ha perdut la meitat en els mercats estrangers reguladors, de manera que ara hem de pagar el doble els innombrables objectes que comprem a l'estranger, gràcies als Bergamins i Pedregals.

Ells diuen que tot ço que han fet, i els atropells a l'aranzel que han comès, obeïren al desig de protegir l'agricultura.

Volem creure que aquest noble intent ha sigut el mòbil de la seva il·legal i ruïnosa actuació financiera, però, l'agricultura no els pot agrair més que el bon intent perquè els productes agrícoles estan depreciats com mai, i els pagesos diuen que no poden viure i organitzen mítings i congressos per a defensar-se.

I és que, en el fons, tots els rams de la riquesa estan solidaritzats i no es pot lesionar-ne un sense que de retop es lesionin tots proporcionalment. I això és el que ignoren els polítics incompetents que ens governen.

Protecció a les mares obreres

II

S'ha dit que el treball amb la màquina de cosir es nociu per a la dona gràvida i no obstant moltes obreres malgrat el seu estat de salut segueixen fent-ne un us continuat. La trepidació i l'actitud encorbada del cos pot tenir conseqüències dolentes. El doctor alemany Gutzmann compara les lesions i malalties genitals de les dones que treballen a la màquina i les que es dediquen a altres treballs, per a treure'n la conseqüència que les primeres en són molt més perjudicades, Existeix, però, un grup d'indústries que són les que fan més estralls. Aquestes són les de plom, mercuri, arsènic i fosfor.

El Dr. Carreras fa un acurat estudi dels perills de les dites indústries. Son tòxiques, diu, per l'absorció de petites partícules en forma de pols i deglutides, les quals son en últim terme recollides per la sang i limfàtics; o bé absorbides per la pell, absorció afavorida per la suor. Aquestes indústries en molts països estan en absolut prohibides a les dones i sols s'han permés durant la guerra. El plom metàl·lic es absorbit donant lloc a la coneguda malaltia del plom. Es produeix tan fàcilment la intoxicació que el Dr. Keller per tal de posar de relleu els seus perills, diu que a Roma es varen intoxicar algunes obreres que comptaven els plecs de segells de correus els quals contenien un colorant a base de plom. Un 80 % dels treballadors d'algunes d'aquestes indústries son víctimes de la malaltia del plom. La intoxicació pot provocar l'avortament i lesionar l'aparell digestiu.

Demés porta com a conseqüència la disminució de la fecunditat i trastorns en l'època més crítica de la dona.

El Dr. Carreras esmenta les investigacions portades a cap per Frongia entre les obreres de Sardenya que treballen en les indústries de plom, en les quals un 20 % dels matrimonis va ésser estèril; de 23 dones que deslliuraven per primera vegada, sols va nàixer un fill viu i un 20 % dels embarassos varen sofrir interrumpció. Ballod diu que de 82 embarassos, 24 arribaren a terme, 48 prematurs i 10 avortaments; Lewin en 123 embarassos en obreres del plom: 64 avortaments, 4 deslliuraments prematurs i 5 nascuts morts. Dels 50 nascuts vius, moriren 20 el primer any; al següent 8; al tercer 7 i en el quart, restaren únicament vius 14 infants.

La legislació espanyola prohibeix l'ocupació de les dones més joves de 21 anys en algunes indústries nocives, però resten en llibertat les obreres que passen de la dita edat que són precisament les que es troben en el període de més activitat reproductiva. Segurament el legislador no va tenir en compte aquest fet, que té una gran trascendència.

La indústria del mercuri és també molt perillosa. La que origina més estralls és la fabricació de miralls. Amb l'aplicació de les sals de plata han disminuit les intoxicacions.

L'arsènic produeix intoxicacions cròniques que van acompanyades de trastorns digestius.

La intoxicació pel fosfor és molt perillosa. En la fabricació de cerilles el fosfor blanc, ha estat substituit pel fosfor vermell amorf, evitant d'aquesta manera les intoxicacions.

Existeixen un gran nombre d'indústries químiques que són extraordinàriament nocives. Son perilloses totes aquelles que es desprenen vapors nocius. Les dones que treballen en aquestes indústries són totes gairebé estèrils. Si arriben a concebre l'avortament és freqüent. Els vapors de la benzina poden arribar a provocar trastorns importants.

Existeixen treballs d'altres menes que són perillosos simplement per l'actitud i per l'escassa quantitat d'aire a respirar. Les caixeres, telegrafistes, telefonistes, dactiloqràfiques, bibliotecàries, etc., estant exposades a lesionar el seu organisme.

En l'article vinent parlarem de les influències d'ordre psiquic i dels accidents del treball.

Amb els dos articles que portem publicats sobre aquesta matèria, es veu ben clarament que la dona gràvida està gairebé desemparada. Per a pastar el nostre pa de cada dia es veu obligada a treballar en moltes indústries que la van matant lentament.

No us sembla que seria convenient que els nostres legisladors protegissin la dona obrera en estat de gestació? Es aquest un afer importantíssim que cal meditar.

MARIA BONSHOMS

La solució de la vaga



—Tants esforços que haviem fet tots per a lligar-la i la vaga ja s'ha desfet. Els obrers hem estat vençuts.
—Els obrers no han estat vençuts, sinó els que fan servir el sindicat per viure amb l'esquena dreta. Vosaltres el que volieu era escanyar aquesta dona i ella ha estat més forta que vosaltres!...

La mort d'En Baltasar Domínguez

Teníem damunt de la taula el fascicle "*El Sindicalismo en la Banca y la futura revolución social*", *por Baltasar Domínguez Ramos, Presidente del Sindicato Libre Profesional de Empleados de Banca y Bolsa de Barcelona,* (amb una síntesi ideològica del Sr. Laguia Lliteras), i esperavem el moment de poder dedicar un article a la vaga anomenada dels quatre Bancs, per a la qual aquell opuscle ens servia d'important element de judici, i vet aquí que arriva, divendres, la nova de l'assessinat, a València, del senyor Domínguez i del seu acompanyant el senyor Padró, secretari del Sindicat Lliure de Banca i Borsa. Déu els hagi perdonat, i Déu perdoni i converteixi als assessins.

Protestem amb tota l'ànima de l'infame atemptat. Protestem amb tot nostre cor, contra l'acte vandàlic que ha llevat la vida al president i al secretari del Lliure de Banca i Borsa, tal com protestavem des d'aquestes columnes contra els actes vandàlics que llevaren la vida, el dia 27 de febrer, al Sr. Martí Arbonés, empleat del Banc Hispano Americà, i el 28 d'abril al Sr. Josep M. Foix, pertanyent al Sindicat Unic del mateix ram, com també contra l'intent d'assessinat del cobrador Cañellas, del Banc Espanyol del Río de la Plata, agredit a trets el 12 del passat mes de juny, en aplicació de la "pena del desertor" per no haver pres part a la vaga dels quatre Bancs de que parlàvem. De tots aquests crims, com de tots els altres atemptats socials, SENSE CAP EXCEPCIÓ, protesta nostra ploma, protestant també de les teories que els fan possibles i dels sistemes que compten amb ells com a ressorts d'organització.

Diferentes persones que coneixien al Sr. Domínguez, ens en han parlat amb termes de sincer elogi. Segons del fascicle citat es despren, aquest senyor era creient i catòlic, com catòlic és l'autor de la síntesi, Sr. Laguia i molts dels capitostos i concellers del Sindicat Lliure. I, no obstant, catòlics ells, i catòlics nosaltres, ens separa un espai immens... Ni el llenguatge, ni els procediments, ni les finalitats, ni els punts de partida del Sindicat Lliure, poden merèixer la nostra conformitat, o al menys la del qui escriu aquestes ratlles. La vaga dels quatre Bancs, epilogada per l'intent d'assassinat d'un "desertor", i l'actual agitació en els establiments bancaris de Madrid i de tota Espanya, amb les ordres de boicot a dreta i esquerra, procediments de genuïna alcúrnia anarquista, indiquen que entre la manera de concebir l'ordre moral els expressats senyors, i la manera com el sent el qui signa aquesta brevíssima nota, s'obre la profunda negror d'un abim.

El Sr. Domínguez — Déu l'hagi perdonat — des de l'altre món posseix ja la revelació de la veritat certa: ell sab ara si el camí en el qual esmerçà ses energies era recte o equivocat. Déu l'ha judicat. Déu ens ha de judicar a nosaltres. Que la Seva llum mai deixi d'assistir-nos, en aquest món de prova i d'exercici.

R. Rucabado.

La crisi del partit popular italià

Desapareix un home eminent de la república italiana

No es únicament a Catalunya on son inutilitzats els homes eminents. A Itàlia passa el mateix.

Don Lluís Sturzo, secretari del Partit Popular italià, ha presentat la dimissió. Sembla que un home tan eminent que ha estat l'ànima i el propulsor del Partit Popular, havia de merèixer el respecte i la consideració del poble. Doncs, no ha estat així. D'ençà de l'adveniment del feixisme al poder, s'ha fet una campanya violent contra d'ell, i donant proves d'un gran patriotisme s'ha eliminitat espontàneament. No ha volgut que ningú pogués sospitar que defensava interessos mesquins.

Els feixistes van creure que el partit popular es deixaria absorbir per ells, com ha succeït amb els altres partits, llevat dels socialistes i comunistes. Però Don Sturzo, apoiat per altres elements valuosos del partit, va sostenir amb tenacitat, que la collaboració dels populars no s'havia d'entendre com a subordinació als desitjos del feixisme.

Veient que no era possible assolir la transigència de Don Sturzo, els feixistes procuraren provocar una dissidència en el partit, aprofitant els elements de dreta que cercaven una intel·ligència absoluta amb el Govern de Mussolini. Aleshores Don Sturzo,

convocà el Congrés de Torí, i hom recorda com la seva política fou aprovada de manera entusiasta.

La dissidència havia fallat, i sols alguns pocs homes es separaren o foren expulsats del partit popular. En Mussolini acceptà la dimissió dels ministres populars, en virtut dels acords del Congrés de Torí, i des d'aleshores continua més forta que mai la campanya contra Don Sturzo, per tal de provocar la seva dimissió.

Ha vingut la presentació del projecte electoral d'En Mussolini, instruint un sistema complicadíssim, i donant la majoria absoluta a la Cambra del partit que sols obtingués un vot més que un altre. El partit popular i els socialistes, han restat els únics impugnadors del projecte, sostenint que calia continuar aplicant la representació proporcional. Alguns elements catòlics, apoiats pels feixistes, proclamaren que l'actitud intransigent de Don Sturzo, menaçava les bones relacions existents entre el Govern i l'Església. Arribada en aquest punt la campanya, Don Lluís Sturzo, sacerdot disciplinat, no ha volgut aparèixer un element díscol, i ha decidit eliminar-se voluntàriament, comptant amb la confiança absoluta del partit.

Heu's aquí com explica un comunicat del Consell nacional del P. P. I., la dimissió de Don Sturzo:

"Declara que no l'ha mogut cap raó de divergència, ni vers el Consell mateix, ni vers el grup parlamentari, sinó que sempre s'ha sentit satisfet, i ara més que mai, de la constant i afectuosa confiança de la quasi totalitat del partit. No obstant ha cregut convenient prendre semblant decisió per no donar més als adversaris de tota mena el pretext del tot injustificat i fracassat, d'equivocar-se sobre les relacions del Partit popular italià amb l'Església.

"El meu acte — afegí — servirà inclòs a desvirtuar l'opinió pública, enganyada per les recents polèmiques, de la personificació del partit en la meva figura, com si ni homes d'autoritat, ni organs directors, ni assemblees solemnes, no tinguessin una voluntat pròpia i una responsabilitat conscient, sinó instruments orbs del secretari polític. El moment actual, en què a la Cambra dels diputats s'ha obert la disparitat entre el grup crec que no havia de trigar més, ja que el Consell nacional és convocat, per no deixar que l'ofensiva contra l'Església, iniciada en ocasió de l'actitud dels populars contra la reforma electoral política, en les insídies i en les amenaces, vagi més enllà. Pel demés, el grup popular ha prés ja amb plena consciència les seves posicions davant els interessos reals de la vida del País, i no és necessària certament la meva presència a la Secretaria política del partit, perquè aquesta continui fins a la fi la batalla en defensa de la proporcional. Aquesta serà la millor prova de la vitalitat del partit, que no s'identifica certament amb la simple voluntat d'un home, sinó amb una base ideal que cap contrast pot suprimir, i una funció notable en la vida del País en la reivindicació de la llibertat i en l'educació de les classes treballadores. Avui, el partit popular italià, és el més mal vist dels partits, i confia més en Dé que no pas en els homes."

El Consell nacional féu constar el dolor que li causava la decisió de Don Sturzo, i li expressà el sentiment de la més viva i completa solidaritat envers la seva persona i la seva obra, i acordà nomenar un triumvirat del qual n'és president el senyor Rodinó, secretari el senyor Gronchi i vice-secretari Rud Sparato.

El "Corriere della Sera", parlant de les causes de la dimissió de Don Sturzo, diu que, "segons veus de font popular, el Vaticà estava fortament impressionat per alguns episodis de violència, en virtut dels quals foren atropellats alguns rectors i algunes organitzacions catòliques. Sondejant oportunament el Govern, aquest havia de fer saber que no es trobava en situació de contenir les masses feixistes, les quals apareixien irritades a causa de l'actitud de Don Sturzo. El Vaticà havia de preveure que podien esclatar nous actes de violència contra les Associacions catòliques i la clerecia, i havia de fer conèixer a Don Sturzo el seu desig que fos evitada una ofensiva contra l'Església".

S'ha obligat a dimitir a Don Sturzo del seu càrrec per les idees de llibertat que defensava. Però el Partit Popular continuarà la seva obra, inspirant-se de les magnífiques idees polítiques de l'eminent sacerdot sicilià, les quals, en moments menys apassionats i dictatorials que els d'ara, seran considerades per Itàlia en el gran valor que tenen per a organitzar el país sota una base justa conforme als destins moderns de les nacions.

Esguardant el món

ANGLATERRA

Els treballadors anglesos i la qüestió del Ruhr.

En la conferència que anualment celebra la Societat "Transports and Workers Union" alguns oradors feren ús de la paraula per a criticar l'ocupació del Ruhr.

Un dels delegats s'aixecà després i féu constar la seva simpatia envers França, de la qual digué que en 1870 havia pagat amb la major lleialtat la indemnització de guerra que li havia estat imposada.

Expressà la seva opinió que era una qüestió d'honorabilitat per als financiers alemanys el complir les obligacions que els incumbeixen i que els anglesos haurien de prestar tot el seu apoi a França en aquest assumpte.

Acabà expressant el seu desig que el govern francès obtingui l'èxit que mereix en la línia de conducta que s'ha marcat.

Els laboristes anglesos i les reparacions

El Comitè del partit laborista ha celebrat una reunió a la Cambra dels Comuns. El Comitè adoptà una declaració aprovant enterament la declaració del Govern reativa a les reparacions, rebutjant tot intent de crear un estat d'enemistat entre Anglaterra i França i preconitzant la necessitat d'una operació homònica entre ambdós països.

ITALIA

Itàlia i la qüestió de Tànger

Els diaris publiquen una nota oficiosa en la qual es declara que Itàlia no intervé en les reunions relatives a Tànger, perquè en virtut del conveni de 1912 es desinteressà del Marroc.

La presència dels pèrits italians en aquesta conferència que s'està celebrant a Londres equivaldria a exigir que Tànger no pertany políticament al Marroc.

Itàlia considera que Tànger ha de conservar definitivament el règim internacional, però que la manca d'un estatut regulador colloca la ciutat en una situació precària.

La censura a Itàlia

El Consell de ministres ha promulgat un reglament pel qual queda prihibida la publicació de notícies falses o tendencioses que dificultin les relacions diplomàtiques entre Itàlia i els altres països.

El govern entén que la publicació de les dites notícies és una ofensa contra la pàtria i contra les institucions nacionals.

La jornada del treball a Itàlia

S'ha promulgat oficialment la convenció de Wàshington limitant la durada del treball en les indústries.

XINA

Dificultats financieres a Xina

El senyor Wang Ko Ming ha estat designat per a exercir el càrrec de ministre de Finances en substitució de Chang Yung Lua, el qual ha remès la seva dimissió al president del Gabinet, fonamentant-la en què li és impossible trobar cabals per atendre a les necessitats de l'Estat.

ALEMANYA

A la Dieta baveresa

En la Dieta baveresa un diputat ha pronunciat un discurs sobre la mala administració als ferrocarrils aemanys. L'orador demanà la restitució a Baviera de les línies bavereses com única manera de normalitzar l'administració.

Amb l'objecte de combatre el mercantilisme la Dieta ha aprovat una moció incitant al govern bavarès a suprimir temporalment tot secret en les comunicacions telegràfiques i telefòniques.

El marc or

Les comissions econòmica i financiera del Consell de l'Imperi han dirigit una nota al govern, aconsellant l'establiment de la base del marc or per a l'administració de la hisenda pública, especialment en ço que es refereix a la percepció d'impostos i a l'emisió d'emprèstits que es faci l'obriment de comptes del Deichsbank.

Vaga a Hamburg

S'han declarat en vaga els empleats de les societats de navegació que treballen al port.

Demanen que llurs salaris corresponguin a la baixa del marc.

SUISSA

El descompte a Suïssa

Els tipus de descompte ha estat augmentat de tres a quatre per cent i el denominat tipus lombard de quatre a cinc per cent.

D'ací i d'allà

El sub-secretari d'Hisenda contestant el discurs del senyor Rahola, va dir: "Nuestra agricultura y vuestra industria."

Així no és estrany que els Governs que haurien de defensar la riquesa de tot el país, concertin tractats de comerç favorables als... estrangers.

Si la indústria és únicament *nostra*, com voleu que la protegeixin?

* * *

Ja fa uns quants dies que els atracadors no actuen...

Ara que els anava bé el negoci han hagut de plegar.

Segurament esperen que el Govern en enviï algun *barber*.

* * *

Aquells bolets que varen repartir-se al Senat no han tingut les conseqüències que tothom esperava.

Més val així.

Els que més ho deuen haver lamentat són els propietaris dels hotels.

Sempre que els polítics van al *campo del honor*, acostumen a reconciliar-se a l'entorn d'una taula ben parada.

* * *

Diuen que el governador es proposa fer recollir els periòdics pornogràfics que s'exhibeixen impunement en tots els quioscos.

Si és així, preguem a la Mancomunitat que no disolgui les brigades sanitàries que va crear provisionalment, car és tanta la brutícia que hi ha en els quioscos, que seria necessari que aprofitessin els camions de les escombraries per a llençar al mar tota la premsa pornogràfica.

* * *

Els diputats que intentaren i conseguiren de les altres Corts (amb en Lerroux al davant), les famoses dietes, han tornat a la càrrega per a augmentar-les.

Per ara... Però, després, vagin vostès a sapiguer si ho aconseguiran.

Un confrare proposa en vista de tanta frescor i del temps que els diputats maten al Congrés sense dir ni fes res de substància, que se'ls apliqui un regisme de Cònclave, tancant-los — però a pa i aigua — fins que discuteixin o bé votin a consciència els projectes de llei que interessin al país.

No ens sembla pas mal aquest regisme!

* * *

Com pogueren veure nostres lectors en l'últim número de CATALUNYA SOCIAL, el partit Laborista anglès projecta presentar al pròxim Congrés de les T. N. una proposició demanant que la jornada legal del treball sols duri *sis hores*.

Algunes de les associacions obreres a les que se'ls ha demanat llur opinió, han insinuat la idea de que junt amb aquesta millora ha d'exigir-se l'aument de sous corresponent...

Ara sols faltarà aquells senyors obrers inventin el medi de viure sense menjar i sense vestir.

Encara que aquest segon problema ja el tenen quasi resolt les dones que vesteixen — diguem-ho així — a la moda parisenca...

* * *

Un bon escriptor i pedagog notable, dóna sàvies normes per a la creació d'escoles, i al dir com es poden vestir les parets nues, escriu:

"No tingueu tampoc les parets enterament nues. Un dispositiu per a exposar els treballs millors dels nois a mesura que es produeixen, us serà útil. Demés, podeu triar reproduccions d'art, postals, etc. emmarcades a l'anglesa i variar-les sovint. Unes carteletes amb gerros de terrisser i flors fresques, sempre fan bonic."

No hi estaria bé, al bell mig d'una paret nua, la imatge de Jesús Crucificat?

* * *

A Hongria han sigut despedits 45.000 empleats que no hi feien falta per a la bona administració de l'Estat.

Quants se'n tindrien de despedir a Espanya que estan en el mateix cas?

El Sindicat i el Casino

Conferència per R. RUCABADO
Publicació de ACCIÓ POPULAR
Fascicle de 24 pàgines amb coberta a dues tintes
Preu ptes. 0'50
Pot demanar-se a aquesta administració,
Carrer Més Baix de St. Pere, 1, 3 i 5, pral.

Noticiari

ESPANYA

—Sota la presidència del senyor Pou de Basros tingué lloc Junta general extraordinària de la Federació de Cooperatives de Cases Barates de Catalunya i Balears, assistint les representacions de les entitats federades.

Llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, es donà compte per les delegacions que assistiren a la Conferència Nacional de l'Edificació últimament celebrada a Madrid de la labor practicada en la mateixa, dels resultats favorables obtinguts amb llurs gestions.

S'aprovà el proposat pel Consell directiu sobre la creació de les seccions d'Estadística, Informació i Tramitació Financiera i Tècnica que es creu han d'ésser de gran utilitat per a les cooperatives federades.

El senyor García Pujol exposà un interessant projecte que ha de donar un positiu impuls a les construccions de les entitats federades i que s'acordà passarà a estudi de la comissió financiera composta pels senyors Kirchner, García Pujol, Pulgar, Pons i Ricord.

El projecte fou acollit amb gran entusiasme.

—Ha mort a Madrid el periodista catòlic don Marian Tirado Rojas, a la ratlla de 80 anys, al peu del canó, com sol dir-se.

Durant molt de temps es dedicà heròicament a desenmascarar a la Masoneria i als masons, sofrint crudels persecusions per part d'ella, i bé es pot dir que En Tirado la feri de mort. A. C. S.

—En vàries comarques andaluses s'han reproduït aquest estiu les vagues dels obrers del camp, que tants de perjudicis ocasionen a la riquesa agrícola i tan mala intenció porten.

—En son temps ens oblidarem de dar la nova d'haver sigut elegit president de l'Institut Internacional de Sociologia, el president de l'I. de R. S., senyor Comte de Lizàrraga.

—Entre els cursets interessants que aquest any ofereix l'Escola d'Estiu, hi ha l'estudi de la Rítmica aplicada a l'Escola, que donarà En Joan Llongueras, director de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, amb la cooperació d'algunes de les seves millors deixebles.

—Diumenge se celebrà al local social l'assemblea de constitució de la Unió Socialista de Catalunya, en la qual van assistir-hi prop d'un centenar de simpatitzants amb el socialisme català.

La Junta directiva i els membres de les distintes seccions, són els següents:

Directori: Gabriel Alomar, president; Manuel Serra Moret, vice-president; Josep Roure, secretari; Antoni Font Laporte, tresorer; Rafel Campalans, vocal.

Secció de relacions exteriors: Josep Comaposada, Cristòfor de Domènec, Alfons Maseras.

Secció de Propaganda: Joan Froujusà, Josep Maria Pou i Sabater, Manuel Escorsa, Vicens Sales.

Secció de Cultura: Feliu Elias, Carles Fages, Emili Mira, Cosme Rofes.

Secció d'Administració: Víctor Mora.

—La Secció d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya, anuncia la tramesa de 200 bocois d'insecticida una camioneta automòbil i els aparells necessaris per a continuar la campanya contra la llagosta, que amb tant d'èxit ha fet en les nostres terres.

—La Comissió d'Educació General, de la Mancomunitat de Catalunya, per tal de premiar la dignificació dels Jocs Florals, obre, per primera vegada, un concurs entre les poesies que hagin obtingut la Flor Natural, durant l'any, en el Jocs Florals i certàmens literaris celebrats en terres de llengua catalana. Se n'exceptuen els Jocs Florals del Consistori de Barcelona.

—La nova Junta de govern de l'Acció Popular ha quedat constituïda així:

Director, don Ramon Albó; vice-president primer, don Narcís Pla i Deniel; vice-president segon, don Joaquim M. Nadal; tresorer, don R. J. Roig Puñed; vice-tresorer, don Joan Alandí; comptador, don Ramon Blanco; secretari, don Francesc Manich; vice-secretari, don J. B. Roca; vocals: reverend doctor don J. Alemany, don Dionís Cabot, don Desideri Canals, don Francesc Moragues, don Gervasi Puiggros, don Enric Sagnier, don J. Vidal Barraquer, don Ignasi Ventós, don Ignasi Llansa, reverend don Eudald Serra.

ESTRANGER

—A propòsit de les grans almoines que tan sovint fa Pius XI, es recorda oportunament la cessió que fa poc temps féu del seu palau de Cartelgandolfo a les Germanes Armèneis de la Puríssima Concepció, a l'objecte d'allotjar-hi 400 orfenetes d'aquella devastada regió.

No hi ha diners més ben empleats que els que s'envien al Pare Sant.

—El govern italià projecta suprimir l'impost sobre herències de primer grau i rebaixar els que pesen sobre els demés graus.

Al revés d'Espanya.

—Segons projecte del govern de la república del Perú, les dones tindran prompte dret de votar en tota classe d'eleccions.

D'EXCURSIONISME

Res més interesant, certament, que les excursions al Pirineu Català, aquest Pirineu tan sublim i tan immensament bell que fou cantat un dia pel geni immortal de Verdaguer. Diem "res més interessant" pel fet de les facilitats amb les quals hom topa per a fer les excursions esmentades.

Cal sortir de Barcelona (Nord) amb qualsevol dels trens que van a Lleida. Un cop a Tàrrega, la simpàtica ciutat frontera de l'Urgell i la Segarra, una casa important per demés, el Garatge Sport, d'En Jaume Castells, situat al carrer de Ponent, us facilitarà automòbils equipats amb tot el luxe que permeten les carreteres de l'estat espanyol, ço que equival a dir que permeten viatjar amb la màxima comoditat. Disposa de turismes de dos a sis seients i d'òmnibus propis per a collectivitats. Els preus són sumament econòmics, tan com permeten les circumstàncies actuals. Això vol dir que si els amants de la naturalesa no aprofiten una tal avinentesa per a visitar aquest estiu les belleses immenses i incomparables del nostre Pirineu, serà perquè no voldran, ja que comoditats i facilitats no poden haver-n'hi més, certament.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatje de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canarias i de la Peninsula indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports dei Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allojament molt cómode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.



PARA ENRIQUECER

la sangre, aumentar el apetito y fortificar el sistema nervioso, es un medicamento sin rival el jarabe

Hipofosfitos Salud

Tanbién se receta a las criaturas delicadas y enfermizas. Les favorece el desarrollo del sistema óseo. A poco de tomarlo, el rosado color de sus mejillas proclama las excelencias del preparado Aprobado por la **Real Academia de Medicina y Cirugía** :: 29 AÑOS DE CRECIENTES EXITOS.

Aviso: Rechácese el frasco si no se lee en su etiqueta exterior, con tinta roja, HIPOFOSFITOS SALUD pues con frecuencia y por mayor lucro en la venta se ofrecen similares

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157